

17.04.2025

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: VN/12230/2024

VANTAAN KAUPUNGIN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI LIIKENNEJÄRJESTELMÄN DIGITAALISISTA TIETOPALVELUISTA JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Vantaan kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta laiksi liikennejärjestelmän tietopalveluista ja siihen liittyviksi laeiksi. Vantaan kaupunki katsoo, että valmistautumisaika uusiin säädöksiin on täysin riittämätön; säädösten esitetään tulevan voimaan 1.1.2026 tuoden kunnille välittömästi uusia velvoitteita. Koska kansallisia toimintatapoja ja teknisiä määrityksiä ei ole käytettävissä ennen säädösten voimaantuloa, kuntien ei ole mahdollista vastata velvoitteisiin luonnoksessa esitetyllä aikataululla. Velvoitteisiin vastaaminen aiheuttaa kunnille myös merkittäviä kustannuksia.

Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että liikenteen tietopalvelujen tuottamisen vastuunjako ja velvoitteita selkeytetään lainsäädännöllä. Laki selkeyttäisi toimijoiden roolia ja mahdollistaisi kansallisen toimintatapojen kehittämisen. Vantaan nimeämistä kymmenen liikenteellisesti merkittävän kunnan joukkoon voidaan pitää perusteltuna. Kansallisen yhteyspisteen ja liikennejärjestelmän perustietopalveluiden järjestäminen, ylläpito ja kehittäminen annettaisiin lain nojalla Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n tehtäväksi. Vantaan kaupunki katsoo, että Fintrafficin roolia olisi edelleen laajennettava kunnille tarjottavien tuki- ja ohjeistuspalvelujen tarjoamiseen. Tietopalvelujen tuottamisen käytäntöjä ja määrityksiä kehitetään jatkuvasti kansainvälisenä yhteistyönä. Kansallisen vastuunjakon kannalta olisi tehokasta, jos yksi keskitetty taho seuraisi kehitystä sekä tuottaisi kansallisia määrityksiä ja ohjeistuksia tiedon tuottajille.

Kuntien velvoitteiden osalta uusi lainsäädäntö ylittäisi merkittävästi EU-sääntelyn vähimmäisvaatimukset. RTTI-asetus velvoittaa avaamaan koneluettavassa digitaalisessa muodossa olevat tiedot kunnan hallinnoimalta katuverkolta 1.1.2028 mennessä. Lisäksi asetuksessa kaupunkisolmukohtien kunnille on annettu velvoite tuottaa digitaaliseen koneluettavaan muotoon välttämättömiä sääntöjä ja rajoituksia koskevat taustalla olevat tiedot. Luonnoksessa esitetty kansallisen lainsäädännön antama uusi takaraja olisi 1.1.2026 ja kuntia velvoittavat säädökset laajenisivat koskemaan monia uusia tietolajeja riippumatta siitä, ovatko ne nykyisin saatavilla digitaalisessa koneluotettavassa muodossa.

Vantaan kaupunki ylläpitää nykytilanteessa monia tietolajeja, joita voitaisiin jakaa kansalliseen yhteyspisteeseen kautta. Pääsääntöisesti prosesseja ei ole suunniteltu tietopalveluiden tuottamista varten, vaan tietoa tuotetaan oman toiminnan kuten omaisuudenhallinnan ja ylläpidon tarpeisiin. Tiedon laatu ja päivitystaajuus eivät välttämättä vastaa tietopalveluilta odotettua tasoa. Laadun ja ajantasaisuuden merkittävä parantaminen edellyttäisi tietojärjestelmien ja prosessien kehittämistä sekä myös henkilöstöresurssien kasvattamista. Eräitä tietolajeja ylläpidetään valtion hallinnoimissa tietopalveluissa, kuten Väyläviraston taitorakennerekisterissä. Vaikka vaaditut toimenpiteet pystyttäisiin rahoittamaan ja kansalliset

17.04.2025

määritykset tuotaisiin saataville pian säädösten tultua voimaan, vaadittujen tietojen tuominen saataville koko katuverkolta vienee vuosia. Monien tietolajien on esitetty olevan staattisia, mutta pääsääntöisesti kyse ei ole rakentamisen yhteydessä syntyvästä kertaluontoisesti tuotetusta tiedosta. Kasvavien kaupunkien katuverkot ovat jatkuvassa muutoksessa erilaisten hankkeiden ja toimintaympäristön muutosten myötä.

Vantaan kaupunki toteaa, että luonnoksessa esitettyjen säädösten kuntiin kohdistuvia vaikutuksia tulisi selvittää tarkemmin. Vaikka katuverkkoja koskevaa tietoa on tuotettu jo vuosikymmeniä digitaalisessa muodossa, tietojen tarkistaminen, korjaaminen ja muuttaminen harmonisoituun muotoon tulee kestämään vuosia. Näin ollen ja huomioiden myös kuntien taloudellinen tilanne, kunnille annettavien uusien tehtävien tulisi seurata EU-sääntelyn vähimmäisvaatimuksia. Tietopalveluiden merkittävimmät hyödyt saavutettaisiin pääkatuverkolta, joten veloitteet tulisi alkuvaiheessa rajata EU-sääntelyn mahdollistamalla tavalla koskemaan katuja, joiden päivittäinen liikennemäärä on yli 7000 ajoneuvoa. Tällä rajauksella säädökset eivät koskisi katuverkkoa, jolla tietojen tuottamisen hyödyt suhteessa panoksiin on heikko. Tällä hetkellä kansallista yhteyspistettä tai perustietopalveluja ei ole olemassa eikä kansallista vastuunjakoa ole määritelty. Vantaan kaupungin mahdollisuus valmistautua tulevaan lainsäädäntöön on rajallinen, koska kansalliset määrittelyt ja ohjeet kyettäneen tuottamaan vasta lainsäädännön tultua voimaan. Vantaa katsoo, että digitaalisten tietopalvelujen kehittäminen on hyödyllinen ja kannatettava hanke, mutta kuntia velvoittavien määräaikojen tulee olla merkittävästi esitettyä pidempiä.